

Jaké přínosy a náklady má pro Česko pomoc a podpora vůči Ukrajině?

Září 2025

Pražská bezpečnostní konference, z.s.
Olivova 2096/4, 110 01 Praha 1
www.prazskabezpecnostnikonference.cz

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Náklady	3
2.1	Přímá pomoc Ukrajině jako státu	3
2.1.1	Pomoc vojenského charakteru.....	3
2.1.2	Pomoc civilního charakteru	6
2.2	Pomoc a podpora migrantům z Ukrajiny na území Česka	6
2.3	Reorientace v části dovozu některých energetických surovin	7
3	Výnosy.....	8
3.1	Ekonomický přínos z příchodu pracovní síly a zejména budoucí pracovní síly do českého hospodářství	8
3.2	Demografický přínos z příchodu ukrajinských občanů, rodin a dětí do českého prostředí	9
3.3	Ekonomický přínos z vývozu zboží a služeb do Ukrajiny, včetně obranného materiálu	10
3.4	Přínos z vojensko-technologické spolupráce při projektech na vyzbrojování Ukrajiny.....	11
3.5	Mezinárodněpolitický přínos v rámci vlastních spojeneckých struktur	11
3.6	Dlouhodobý kulturně-hodnotový a historický přínos ze zaujetí „správné pozice“	12
4	Závěr	13

1 Úvod

V současnosti se jedná o jednoznačně nejvýraznější a nejcitlivější téma zahraniční politiky a celkově orientace České republiky. Je výrazně reflektováno i v předvolební kampani před parlamentními volbami, které se uskuteční 3. a 4. října 2025.

Kolem problematiky české podpory Ukrajiny a Ukrajincům panuje celá řada omylů, zkreslení a šíří se řada lží. Zároveň řada faktů není snadno popsitelná, protože se jedná o údaje neveřejné, částečně i utajované, ale zejména neznámé a obtížně dostupné či vyčíslitelné. Například informace o nákladech spojených s příchodem uprchlíků v souvislosti s ruskou agresí od roku 2022 mohly být na straně státu vyčíslovány jen postupně a se značným časovým odstupem.

Velmi významně je dezinterpretována hodnota přímé vojenské pomoci z majetku České republiky, a to dokonce ve dvou opačných směrech. Prvním je její umělé a účelové navyšování prostřednictvím účetní hodnoty darované techniky a materiálu. Účetní hodnota může (u novější a plně využitelné technologie), ale také nemusí odpovídat reálné tržní ceně, a to i radikálně (v případě generačně zastaralé technologie) – její reálná hodnota by často odpovídala ceně šrotu. Opačná dezinterpretace kritizuje, že Česko předává Ukrajině takto cenný materiál – který je však ve skutečnosti z velké části vyřazen a určen k likvidaci pro svou zastaralost.

Zamlženost a nejasnost, ať záměrná či bezděčná, jednotlivých výdajových položek je v některých případech jednoznačně škodlivá a přispívá k rostoucí nechuť české veřejnosti vůči pokračování celkové podpory Ukrajiny a ukrajinským občanům na našem území. Konkrétně lze uvést nejasnou formu sociální podpory pro ukrajinské rodiny, kdy i pracovníci úřadů práce či sociálních odborů obecních úřadů uvádějí někdy až protichůdné údaje o aktuální výši a rozsahu podpory.

2 Náklady

2.1 Přímá pomoc Ukrajině jako státu

2.1.1 Pomoc vojenského charakteru

Vojenskou pomocí je míněn přímý transfer vojenského materiálu z majetku České republiky, anebo materiál, který Česko prostřednictvím vládních výdajů nakoupilo a předalo Ukrajině.

Podle vyjádření Ministerstva obrany z konce roku 2024 se jednalo v případě materiálu z vlastních skladů v hodnotě 7,3 miliardy korun.¹ Podle údaje Kiel Institutu z konce září

¹ <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2539566>

2025, agregovaných v rámci Ukraine Support Tracker, vynaložilo Česko na vlastní vojenskou pomoc cca 8,19 miliardy korun.² Tyto údaje se vzhledem k časovému posunu liší mírně a oba mohou být reálné.

V případě již vlastněného materiálu se jednalo o techniku, která byla buď zavedena ve výzbroji Armády ČR a uložena ve skladech, anebo šlo o techniku již vyřazenou, ale dosud uloženou ve skladech, a to v různém stavu provozuschopnosti. Vesměš šlo o techniku, která neměla žádný dlouhodobý potenciál pro další využití, a která byla už před vypuknutím války deklarována jako zastaralá, technicky i morálně dožilá či skutečně již delší dobu vyřazená a určená přímo k likvidaci či exportu (za cenu šrotu).

Zde jako příklady uveďme tanky T-72 a T-72M1, dále bojová vozidla pěchoty BVP-1, kanónové houfnice vz. 77 DANA či raketomety vz. 70. Podle aktuálních dat z roku 2025 byla tato technika předávána v minulých letech, a v současnosti už žádné uvolnitelné zásoby nejsou k dispozici. U T-72 šlo o 62 kusů, u BVP-1 o 131 kus, u kanónových houfnic Dana o 13 kusů a u raketometů vz. 70 o 12 kusů.³

Naprosto zásadním faktem je, že Armáda ČR nepředala Ukrajině žádnou techniku, která by v daném okamžiku byla aktuálně zařazena do výzbroje organických jednotek a byla armádou aktuálně používána. Vesměš šlo o typy techniky již vyřazené či určené k brzké náhradě generačně modernějšími typy. To platí například pro tanky T-72M4CZ, které od počátku 21. století donedávna tvořily jádro tankového vojska – ukrajinské armádě nebyl předán ani jeden jediný stroj. Totéž platí pro BVP-2, jež jsou zařazena u 7. mechanické brigády až do nahrazení vozidly CV90. K ohrožení obranyschopnosti ČR tak prokazatelně nedošlo.

Dalším významným artiklem jsou pěchotní zbraně. Ty jsou nutnou podmínkou pro působení v ozbrojeném konfliktu, nemají však žádný zásadní vliv na výsledek či úspěch v něm. Dodávány byly zejména legendární československé samopaly vz. 58, samopaly Škorpion vz. 61, kulomety vz. 59, různé typy pistolí (hlavně vz. 82) a munice k nim. Opět je třeba zdůraznit, že mohutné československé zásoby těchto malých zbraní byly postupně „rozpouštěny“ přinejmenším dvacet let před začátkem ruské agrese, a dodávky pro Ukrajinu tak nijak zásadně neovlivnily už předtím razantně zredukované počty pěchotních zbraní.

Vynechat nelze bitevní vrtulníky Mi-24V, které byly předány v počtu šesti kusů. Dodnes lze nalézt zprávy o čtyřech strojích, ale odborné databáze evidují celkem šest strojů.⁴ Vždy se jedná o vrtulníky vyrobené v letech 2002-2005, jež byly v počtu 17 jako nové dodány České republice Ruskou federací v rámci deblokace ruského dluhu. Tyto vrtulníky nahradily všechny starší stroje z 80. let, jež postupně dosloužily už před válkou. Ve službách Armády

² <https://www.kielinstitut.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/>

³ <https://www.kielinstitut.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/>

⁴ <https://helidat.cz/stitek.php?id=348>

ČR měly za sebou dva osmileté provozní cykly a před přeletem do Ukrajiny prošly nutnou generální opravou. Při vyřazení typu Mi-24 v roce 2023 zazněly výroky litující toho, že typ nebyl nikdy nasazen do operací, k nimž byl určen. To nelze logicky zhodnotit jinak, než že právě nasazení ve válce na Ukrajině tento deficit českých Mi-24 kompenzuje a vymazává zcela důstojně, a to na konci morální životnosti typu.

Česko již předalo ukrajinským ozbrojeným silám také 16 kusů systému protivzdušné obrany 2K12 KUB včetně raket.⁵ Počet zjevně označuje odpalovací zařízení, tedy 4 palebné baterie. Vzhledem k tomu, že systém KUB dosud nebyl z výzbroje našich ozbrojených sil vyřazen a podle stavu z konce léta 2025 je Armádou ČR stále využíván až do nahrazení systémem SPYDER,⁶ jedná se patrně o jinou techniku, než která je zařazena ve stavu 25. protiletadlového raketového pluku.

Druhým okruhem vojenských dodávek je materiál, který nepochází ze zásob v majetku České republiky a který je nakupován na světovém trhu. Jelikož se Česko nepřipojilo k donorům, kteří pro Ukrajinu přímo nakupují zbraně, prakticky se jedná o velkorážovou, tedy dělostřeleckou municí, která je pořízována v rámci takzvané muniční iniciativy. Finanční příspěvek České republiky je jen dílčím zdrojem vedle příspěvků Kanady, Norska, Dánska, Nizozemska a dalších. Iniciativa funguje tak, že zapojené státy hradí jednotlivé nabízené objemy střeliva, kupované cestou českých obchodních společností po celém světě. Český příspěvek ve srovnání s uvedenými zeměmi nepatří k těm vysokým, jak naznačují celkové výdaje na vojenskou pomoc. Investice Česka spočívá hlavně ve schopnosti státu a firem identifikovat, vyjednat a zorganizovat dodávky munice, které nemohou probíhat zcela transparentně, jelikož dodatelé nechtějí být snadno identifikováni.

Celkem se prostřednictvím iniciativy podařilo v letech 2024-2025 dodat Ukrajině 2,5 milionu kusů velkorážové dělostřelecké munice. Za období od počátku roku 2025 do půlky srpna to bylo zhruba 1 milion kusů.⁷ Díky tomu se podařilo zredukovat ruskou muniční převahu nad Ukrajinou z úrovně 10:1 na cca 2:1.⁸ Tomu pak odpovídá schopnost vést palbu na frontové linii a hraje to významnou roli v situaci, kdy i zásobování ruské armády vykazuje různé výpadky a u některých dodávek i extrémní míru selhání (to se údajně týká munice z KLDŘ).

Významnou pomocí pro ukrajinskou armádu se stal i výcvik jejích vojáků v Česku. Ve vojenském prostoru Libavá na Olomoucku bylo pod vedením českých armádních instruktorů vycvičeno v letech 2023-2024 zhruba 4 500 ukrajinských vojáků. Státní podnik

⁵ <https://www.kielinstitut.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/>

⁶ <https://www.czdefence.cz/clanek/blizi-se-nahrada-kompletu-2k12-kub-izraelsky-spyder-cekaji-vojenske-zkousky>

⁷ <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-fiala-na-ukrajinu-jsme-letos-dodali-jiz-jeden-milion-kusu-naboju-40534126>

⁸ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-ceska-municni-iniciativa-ziskala-dalsi-finance-z-nekolika-zemi-273269>

LOM Praha pak do konce roku 2025 vycvičí 8 ukrajinských vojenských pilotů, a to na simulátorech stíhačky F-16 a ve cvičných strojích L-39.

2.1.2 Pomoc civilního charakteru

Česko poskytuje Ukrajině i další pomoc ve formě dodávek materiálu a služeb, které jsou hrazeny z finančních prostředků státu. Jde např. o dodávky zdravotnického materiálu a vybavení, trvanlivé potraviny, ochranné pracovní prostředky a pomůcky, elektrocentrály a různé technologické prvky pro obnovu a údržbu kritické infrastruktury, zejména energetické a dopravní, například mostní provizoria.

Významné je i vybavení pro další bezpečnostní a záchranné sbory (typicky hasiče) na Ukrajině. Podpora hasičských útvarů byla realizována v rámci státní humanitární pomoci a zahrnovala např. dodávky elektrocentrál nebo výškové techniky.

Je jisté, že významná část těchto dodávek byla realizována cestou Správy státních hmotných rezerv. Opět, v analogii s vojenskými dodávkami, je třeba zdůraznit, že valná část tohoto materiálu byla ve státních hmotných rezervách uložena dlouhodobě a vztahovala se na něj nutnost předepsané periodické obměny. Tak jako tak by tedy tento materiál byl dříve či později odprodáván za zůstatkovou (tedy minimální) hodnotu či dokonce likvidován za úplatu. Místo tohoto starého materiálu, předaného Ukrajině a tam použitého, je pak do státních hmotných rezerv ČR pořizován majetek nový a moderní.

V rámci vládního programu Ukrajina proběhl v letech 2024-2025 dvouletý výcvikový projekt pro ukrajinské civilní piloty. V jeho rámci získalo 18 pilotů evropské pilotní licence odpovídající standardům EU.

2.2 Pomoc a podpora migrantům z Ukrajiny na území Česka

Sem lze řadit náklady spojené s uprchlíky z Ukrajiny. V Česku aktuálně žije 400 tisíc Ukrajinců s dočasnou ochranou. Celkové souhrnné výdaje státu za roky 2022-2024 činí 62,5 miliard korun a příjmy 55,5 miliard. V roce 2024 však došlo k obratu a příjmy Česka již přesáhly výdaje.

V prvních fázích šlo hlavně o náklady spojené s jejich přijetím, ubytováním, stravováním. Postupně tato individuální pomoc přešla do formy tzv. humanitární dávky pro ekonomicky neaktivní imigranty, která je souhrnným příspěvkem na zajištění základních životních potřeb souvisejících s bydlením a stravováním, typicky pro seniory, matky s dětmi a děti. Pro ilustraci je vhodné uvést výši této dávky, jak je nastavena od 1.7.2025. Pro osoby v délce pobytu do 150 dní činí základní výše pro dospělé osoby dávku 4860 Kč měsíčně, pro dítě ve věku 6-10 let dávku 4188 Kč. Při délce pobytu přes 150 dní je to pak u dospělého 3130 Kč, pro dítě 6-10 let je to 4188 Kč. Pro osoby zranitelné je to u dětí 3490 korun, u dospělých 4860 Kč. Dále je tato dávka specifikována pro osoby se zdravotním postižením (OZP), kde ve stupni 1 činí 3490 Kč pro dítě, 4188 pro dítě ve věku 6-10 let a 4860 Kč pro

dospělého. Ve stupních 2, 3, 4 a 5 příspěvek narůstá až ve stupni 5 činí pro dítě 11 866 korun a 11 664 korun pro dospělého.

Současně s humanitární dávkou mají imigranti nárok na příspěvek na náklady bydlení, a to 6000 Kč pro zranitelnou osobu a 4000 Kč pro nezranitelnou, kdy se tato částka přičte každé osobě k humanitární dávce.

Stejně jako občané ČR mají ukrajinští uprchlíci s nízkými příjmy, kteří mají v Česku nárok na humanitární dávku, nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci (MOP) od Úřadu práce. Ta má osobám s dočasnou ochranou umožnit řešit řadu obtížných životních situací na principu tzv. poslední záchranné sítě a je určena lidem, kteří s přihlédnutím k jejich sociální a majetkové situaci a příjmům nemohou obtížnou situaci zvládnout vlastními silami.

Dále jsou to náklady krajů a obcí všech typů s integrací Ukrajinců, konkrétně hlavně se zajištěním školní docházky pro veškeré ukrajinské děti, a navazující služby (asistenti pedagogů). V této souvislosti lze uvést, že v březnu 2025 navštěvovalo základní a střední školy v České republice celkem 46 806 ukrajinských žáků-uprchlíků, z čehož je 39 797 na základních školách a 7009 na středních školách. Tento počet představuje 3,1 % z celkového počtu žáků v těchto stupních vzdělávání a tvoří nejpočetnější skupinu cizinců v českém regionálním školství.

Lze doplnit, že se sice jedná o náklad na straně státu, ale zároveň to pro zřizovatele těchto škol, tedy hlavně obce a kraje, poskytuje příležitost udržet školská zařízení na plné kapacitě v situaci, kdy mnoho obcí začíná mít problém své školy optimálně naplnit.

2.3 Reorientace v části dovozu některých energetických surovin

Mezi primárně nákladové položky je třeba v rámci objektivitu zařadit zvýšené výdaje státu a jím zřizovaných obchodních společností, soukromých společností, ale i domácností, které vznikly postupným zrušením systému dodávek plynu a ropy z Ruska. Cenu za odchod od energetických surovin z Ruska nelze vyčíslit ani snadno, ani objektivně, protože prudkými výkyvy procházela cenová hladina zejména plynu už před rozhodnutím o postupném konci odběru. Nové kontrakty na plyn do české distribuce však přinejmenším znamenaly nutnost investic do nové tranzitní infrastruktury – u ní jde o objektivní ekonomickou zátěž.

Negativní dopady ukončení odběru plynu z Ruska jsou zjevně mnohem nižší, než se ve veřejném prostoru traduje. Důkazem je cenová hladina dodávek plynu pro odběratele na Slovensku, kam se dováží ruský plyn. Ceny za primární surovinu jsou na Slovensku nižší, ale po připočtení regulovaných služeb jsou výsledné ceny téměř srovnatelné s Českem.

Ještě komplikovanější je to u ropy, kde sice náhradní trasa existuje už dlouhé roky a byla využívána také dávno před zhoršením vztahů s Ruskem, i její nutné zkapacitnění (projekt

TAL-PLUS, dokončený na jaře 2025) je dodatečným nákladem pro české odběratele. Touto cestou se dodává mix ropy z různých zdrojů, nejčastěji Ázerbájdžánu, Libye a USA.

Zároveň je pravděpodobné, že i část ropy dovážená ropovodem TAL ve skutečnosti pochází z ruské těžby. Kritici zrušení odběru ropy z Ruska mají částečně pravdu v tom, že může jít o stejnou ropu, jen dovezenou za znatelně vyšší ceny kvůli komplikovanému řetězci obchodníků a za výrazně horších dopadů na životní prostředí (tankery versus ropovod).

3 Výnosy

3.1 Ekonomický přínos z příchodu pracovní síly a zejména budoucí pracovní síly do českého hospodářství

Příchod a integrace vysokých desítek až stovek tisíc osob na český trh práce je první oblastí, kde se vynaložené prostředky státu vrací, a to relativně rychle. Při současném stavu nezaměstnanosti a její struktury je vstup Ukrajinců pro řadu oborů přímo požehnáním, a dokonce až nutnou podmínkou pro udržitelnost poskytování služeb – týká se to velmi rozsáhlých sektorů maloobchodu, sociálních a zdravotních služeb, stavebnictví, úklidových služeb apod.

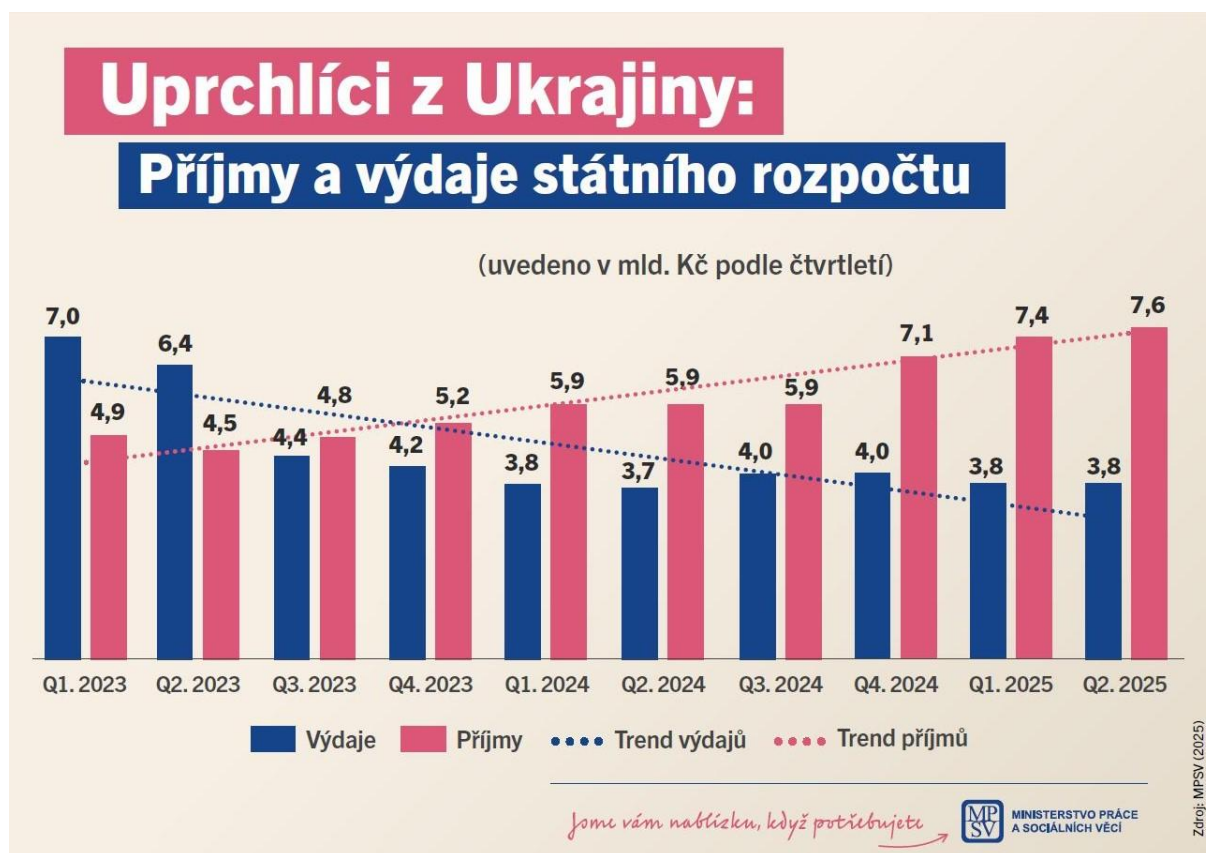
V tuzemsku aktuálně žije 400 tisíc Ukrajinců s dočasnou ochranou. Setrvale rostou odvody pracujících Ukrajinců do státního rozpočtu. Ukrajinstí uprchlíci loni poprvé do českého státního rozpočtu přinesli víc peněz, než kolik sami dostali. Příjem byl o osm miliard korun vyšší než výdaje.⁹

Na základě údajů ministerstva práce a sociálních věcí činily v roce 2022 výdaje na ukrajinské uprchlíky 25 miliard korun a příjmy 12,6 miliardy. V roce 2024 už byla bilance víceméně vyrovnaná, výdaje resort vyčíslil na 21,6 miliardy a příjmy na 21 miliard. Rok 2024 byl prvním, kdy se bilance příjmů a výdajů dostala do plusu. Česku uprchlíci s dočasnou ochranou přinesly o osm miliard korun více, než kolik vydalo na jejich podporu.

Za rok 2025 jsou k dispozici údaje za druhé čtvrtletí, která ukazují, že modelované příjmy jsou zhruba dvojnásobné oproti výdajům, takže rozpočet skončil v plusu přibližně 3,8 miliardy korun. V červenci bylo evidováno téměř 170 tisíc pracovněprávních vztahů mezi uprchlíky a v Česku registrovanými subjekty.

⁹ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-ukrajinsti-uprchlici-se-cesku-zacali-financne-vyplacet-270483>

Popsaný trend výstižně zachycuje následující infografika Ministerstva práce a sociálních věcí:

3.2 Demografický přínos z příchodu ukrajinských občanů, rodin a dětí do českého prostředí

Dlouhodobě nejvýznamnější přínos – příchod vysokého počtu lidí středního věku, mladých lidí a rodin s dětmi do značné míry kompenzuje či „vyhlazuje“ nejhorší budoucí propady v demografické struktuře české populace, ke kterým došlo v posledních letech. Tento přínos bude v případě správného podchycení a dosud bezproblémové absorpce, vysoké adaptability a jednoznačné tendence k asimilaci ukrajinských imigrantů benefitem pro Česko v řádu mnoha desítek let.

Teoretické hypotézy vztahu mezi růstem populace a prosperitou obvykle zdůrazňují, že rostoucí populace je pro růst ekonomiky nutnou, ale nikoli dostatečnou podmínkou. Země s rostoucí populací mohou při splnění jiných podmínek sledovat trajektorii hospodářského růstu mnohem spíše než země se stagnující a stárnoucí populací.

Z celkového počtu 1,1 milionu cizinců žijících na území Česka tvoří Ukrajinci 581 tisíc, tedy nejpočetnější etnickou minoritu. Z nich pak 380 tisíc požívá status dočasné

ochrany.¹⁰ Podle studie Boston Consulting Group byl z nich trvale mohlo zůstat v Česku zhruba 260 tisíc osob.¹¹

Tento přínos však do značné míry závisí na budoucí politice ČR vůči setrvání imigrantů na svém území. Nucený odchod lidí zpět na Ukrajinu by tento benefit, pro Česko a jeho demografický vývoj naprosto zásadní, mohl výrazně ohrozit.

3.3 Ekonomický přínos z vývozu zboží a služeb do Ukrajiny, včetně obranného materiálu

Tato sféra je zdaleka nejuchopitelnějším a nejrozsáhlejším benefitem, který Česko v rámci své podpory bránící se země realizuje.

Vyvážíme celé spektrum obranných technologií – od ručních zbraní a munice přes pozemní bojovou techniku původně sovětské provenience, až ke zcela současným produktům českého obranného průmyslu – kanónové houfnice a raketomety. Dále jsou to radary, systémy pro elektronický boj, a také drony, které se staly jasným symbolem a nejvýraznějším technologickým trendem tohoto válečného konfliktu.

České společnosti patří mezi největší vývozce zbraní a munice na Ukrajinu. Podle kvalifikovaného odhadu AOBP ČR dosáhl v roce 2024 vývoz objemu 63 miliard korun. Kromě faktu, že přispívá k obraně Ukrajiny před ruskou agresí, má i pozitivní dopady pro ekonomiku, bezpečnost a mezinárodní postavení Česka. Z ekonomického hlediska stimuluje rozvoj obranného průmyslu, vytváří příležitost pro jeho růst a modernizaci. Z bezpečnostního hlediska pak může ovlivnit národní obranné schopnosti. Přispívá i ke zvyšování váhy a autority Česka v rámci NATO a EU.

Aktivní pozice Česka k pomoci Ukrajině se může pozitivně odrazit i na účasti českých firem na její poválečné rekonstrukci. České firmy jsou přitom na Ukrajině aktivní už nyní. Významně se podílí na obnově energetické soustavy, dodávají úpravný vody do Dněpropetrovské oblasti nebo zdravotnické vybavení pro nemocnice ve Lvově, Kyjevě či Charkově. V následujících letech obdrží české firmy podporu z programu EU „Nástroje pro Ukrajinu“ ve výši 188 milionů eur (zhruba 4,7 miliardy korun) na projekty v oblasti kritické infrastruktury a na modernizaci šesti vybraných ukrajinských nemocnic.

¹⁰ <https://www.denik.cz/cesi-v-cislech/ukrajinci-v-cislech-kolik-uprchliku-v-cesku-pracuje-a-co-z-toho-ma-statni-kasa.html>

¹¹ https://www.denik.cz/z_domova/studie-uprchlici-ukrajina-cesko.html

3.4 Přínos z vojensko-technologické spolupráce při projektech na vyzbrojování Ukrajiny

Český průmysl realizuje nejen tržby a zisky spojené s vývozem své produkce, ale také poskytuje výrobní kapacity pro spolupráci s ukrajinskými firmami. V rámci této spolupráce, dochází k přenosu know-how a patrně i některých inovativních technologií. Ukrajinský obranný průmysl dnes vykazuje extrémní inovační schopnost, typickou i historicky pro některé válčící ekonomiky.

Čeští výrobci, kteří dodávají své produkty ukrajinské armádě, mají navíc přístup k poznatkům a datům o bojovém použití svých výrobků v rukou vojáků. Díky tomu probíhá intenzivní proces modernizací, zkracování vývojových fází, implementace zkušeností a zpětné vazby. Tento přenos zkušenosti z ukrajinského bojiště přímo do českých vývojových pracovišť a továren je přínosem, který zvyšuje konkurenceschopnost českého obranného průmyslu.

Z jednotlivých dílčích oborů lze vyzdvihnout samozřejmě extrémně preferovanou a sledovanou kategorii dronů a protidronové obrany, ale i elektronického boje a komunikačních a informačních systémů, kryptografie, ale i bojových vozidel, prostředků balistické ochrany, jiných pokročilých materiálů atd.

3.5 Mezinárodněpolitický přínos v rámci vlastních spojeneckých struktur

Česko svou pomocí vůči Ukrajině realizuje také specifickou politiku komunikace, sebe propagace a ujištění v rámci vlastních spojeneckých vazeb. Svým jednoznačným postojem a aktivitou deklaruje pevnost a odhodlání, kdy příjemcem tohoto sdělení či signálu je především kruh vlastních spojenců v NATO a EU. Ukrajina je v tomto jednání ze strany Česka a jeho politické reprezentace spíše předmětem než aktérem.

Technicky vzato jde o utilitární jednání, kdy Česko jako stát střední velikosti deklaruje odhodlání investovat v určitý významný moment více, než kolik v přímé reakci může vydělat. Přínosem, který se pro Česko očekává, je především utužení spojeneckých vazeb, identifikace v kruhu tvrdých podporovatelů bránící se země a aktérů, kteří jsou připraveni vystupovat jako otevírači protivníci Ruska jako agresora. Jde tak o reakci na určitý způsob a obsah sebeprezentace a ovlivnění vlastního obrazu – analogicky k tvorbě tzv. goodwill (dobrého jména, spolehlivost, zřetelnost postoje) aktéra.

Výsledky se dostavily i ve smyslu materiální kompenzace, kdy USA nabídly za relativně výhodných podmínek rozšířit a doplnit vyzbrojovací projekt pořízení bojových vrtulníků pro Armádu ČR, který byl zahájen už dříve. Objednaných 12 vrtulníků Venom a Viper bude doplněno darem dalších osmi na celkový počet 20 kusů, byť s nutností finančně náročné

modernizace a bohemizace (přizpůsobení a instalace některých vlastních systémů nutných z hlediska použití v české armádě).

Obdobně byla využita nabídka Německa na předání tanků Leopard 2A4, která mimo koncepci a plán zcela změnila vývoj tankového vojska AČR. Jediný tankový prapor o 30 jen částečně provozuschopných strojích T-72M4CZ byl velmi rychle převeden na západní techniku – nejprve 14 darovanými Leopardy, dále 14 dokoupenými a dalšími 14 opět formou daru.¹² Těchto 42 starších tanků (42 bojových a 3 vyprošťovacích) navíc předurčilo a urychlilo rozhodnutí o pořízení Leopardu 2A8, který představuje absolutní světovou špičku, jako budoucího hlavního typu české armády.

3.6 Dlouhodobý kulturně-hodnotový a historický přínos ze zaujetí „správné pozice“

Tento přínos má dlouhodobý aspekt a je promítnutím předchozího mezinárodně politického přínosu do vzdálené budoucnosti.

Konkrétně je realizován tím, že Česko jako stát střední velikosti se přihlásí k jednoznačné pozici a aktivně a za značných nákladů podporuje Ukrajinu jako oběť čisté agrese ze strany Ruska, a pro zjednodušení bez dalších podmínek.

Lze bezpečně předpokládat, že tato aktivita a oficiální i reálné postoje Česka v letech 2022-2025 budou zaznamenány a reflektovány i příštími generacemi domácí veřejnosti i politickými reprezentacemi spojeneckých i jiných států po světě.

Celkový obraz Česka, jež poskytuje jednoznačnou a efektivní podpora státu, který byl napaden brutální agresí, není třeba doplňovat žádným balastem o demokracii a svobodě. Naopak – v tomto dlouhodobém aspektu je zcela nepodstatné, zda na oběti lze či nelze najít problematické vlastnosti. Napadené zemi je totiž správné pomoci i tehdy, pokud se nejedná o stát demokratický a svobodný. Tento princip zůstává v české veřejné debatě často zcela nepochopen.

Půjde o analogii k obrazu, jaký si vybudovalo např. Švédsko jednoznačnou a odhodlanou podporou Finska při obraně proti agresi Sovětského svazu. A naopak, Česko se vyhne pozici problémového aktéra, jakou si vydobylo např. Irsko svou „neutrální“ vstřícností vůči hitlerovskému Německu za 2. světové války. Ve vztahu k ukrajinsko-ruské válce bude komplikovaný odkaz nepochybně připsán Maďarsku. Tyto obrazy – jasně pozitivní i rozporuplné – sice postupně vyblednou, ale výhodou v případě i jen časově omezeného pozitivního vzepjetí je téměř trvalá fixace s tím spojeného dobrého jména.

¹² <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesko-ziska-darem-od-nemecka-dalsich-15-tanku-leopard-2a4-pr/r~976f7d044f2d11efb2180cc47ab5f122/>

4 Závěr

Přínosy, které plynou z rozhodnutí Česka a velké části české společnosti postavit se za napadenou Ukrajinu, jsou velmi různorodé, ale v mnoha aspektech a v krátkodobém horizontu obtížně vyčíslitelné a definovatelné. Také v protikladu k nim vyvstávají značné náklady.

Přesto je zřetelné, že nadále panuje shoda mezi politickou reprezentací a většinou občanů České republiky o správnosti takového sdíleného postoje. S pokračující válkou a rostoucí apatií výrazně vstupují negativní dopady konfliktu i do veřejného diskursu v Česku a je tak na místě prohloubit diskusi jak o příčinách krize, tak o dalších potřebných a účelných krocích. Jinak se z českého angažmá v ukrajinském dramatu může stát zbytečně zkreslené a překrucované politikum, zneužité ve prospěch některých skupin v domácí, vnitropolitické aréně.

Lze říci, že jednoznačná pozice Česka a s ní spojená škála politik, programů a jednotlivých aktivit na podporu Ukrajiny je od pádu komunismu, vstupu do NATO a do Evropské unie nejvýraznějším aktem Česka v mezinárodní politice a světovém dění. Tato pozice a činy mají svou kvalitu i kvantitu a zapisují se do dlouhodobého vědomí české společnosti i mezinárodního společenství.